והתניא רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון *מחוסר זמן נכנס לדיר להתעשר א] והרי הן כבכור: מה בכור קדוש לפני זמנו וקרב לאחר זמנו אף מחוסר זמן קדוש לפני זמנו וקרב לאחר זמנו ואדיליף מבכור נילף ממקדשים מסתברא מבכור הוה ליה למילף שכן גואל מום תמורת אכילה אדרבה מקדשים הוה ליה למילף שכן ב] זכר קדוש במתנות אלא רבי שמעון העברה העברה גמיר. היכי דמי טינוף אמר ג] *רבא כדאמרי רעותא דצלתא אצר חיותא ושמואל אמר בעבועי דדמא *וצריך להראותו לחכם, חכם מנא ידע אמר רב פפא רועה חכם אמר רב חסדא הרי אמרו *יצירת הוולד באשה ארבעים יום בעי רב חסדא בבהמה בכמה אמר ליה רב פפא לאביי לאו היינו דזעירי דאמר *זעירי אין טינוף פחות משלשים יום ההוא לקבל איתמר מצינו לוקח מעובד כוכבים, לוקח מישראל מאי אמר רב בכור ודאי דאם איתא דבכרה אישתבוחי הוה מישתבח ליה ושמואל אמר בכור ספק סבר לשחיטה קא בעי ליה ורבי יוחנן אמר חולין ודאין מאי טעמא אם איתא דלא בכרה כיון דאיכא איסורא אודועי הוה מודע ליה תניא כוותיה דרבי יוחנן דאמר חולין *אם לא הודיעו הולך ושוחט ואינו נמנע לימא תיהוי תיובתא דרב ושמואל התם במוכר תליא מילתא, הכא בלוקח תליא מילתא: **מתני׳** *רבי אליעזר בן יעקב אומר בהמה גסה ששפעה חררת דם הרי זו תקבר ד] ופטורה מן הבכורה: **גמ׳** *תני רבי חייא אינה מטמאה לא במגע ולא במשא ומאחר דאינה מטמאה לא במגע ולא במשא אמאי תקבר

כדי

והתניא. בניחותא: והרי הוא. כלומר ובדבר זה יש לו דין בכור: מה בכור קדוש לפני זמנו. שהרי קדושתו מרחם: אף מעשר קדוש לפני זמנו. דמחוסר זמן נכנס לדיר: נילף מקדשים. משלמים שאין יכול להקדישן מחוסר זמן שאין קדושה חלה עליהן כדאמרינן בתורת כהנים "ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן אשה לה׳" אין לי אלא לאשה מנין אף להקדיש תלמוד לומר "לקרבן": שכן גואל מום תמורת אכילה. בכור ומעשר אין נפדין דבבכור נאמר (במדבר יח) לא תפדה ובמעשר (ויקרא כז) לא יגאל אבל קדשים נפדין *במומן (א) והקדושין במומן קדושה גמורה מה שאין כן בקדשים כדאמרינן בפירקין לעיל (דף יד.) כל הקדשים שקדם מום קבוע להקדשן כו׳ חוץ מבכור ומעשר. ובכור ומעשר אין תמורתן קריבה דכתיב לא תפדה קדש הם את דמם תזרוק וגו׳ ואמרינן הן קריבין ואין תמורתן קריבה במסכת תמורה בפרק אלו קדשים (דף כא.) אבל שאר קדשים תמורתן קריבה כדאמרינן בפירקין לעיל (ד׳ יד:) "רק קדשיך" אלו התמורות: אכילה. בכור ומעשר נאכלין במומן זה לישראל וזה לכהן, אבל קדשים שנפל בהן מום נפדין: פשוט זכר קדוש במתנות. מעשר וקדשים נוהגין בפשוט ואינם צריכין להיות זכרים וצריכים להקדישם בידים ואינם ממתנות כהונה ה] *ומעשר ושלמים נאכלין לבעלים כדמפרש בפרק מעשר בהמה (לקמן דף נ.) דמעשר ו] הוי שלמים אבל בכור לאו פשוט הוא ואינו נוהג אלא בזכרים ואין צריך להקדישו דמרחם קדוש וממתנות כהונה הוא: העברה העברה. "והעברת כל פטר רחם הזכרים" "כל אשר יעבור תחת השבט": ז] אצר חיותא. נעצר רחמה ונימוק העובר: בעבועי ח] דדמא. פולטת אבעבועות של דם: להראותו לחכם. לידע אם עובר היה ותיפטר מן הבכורה: ארבעים יום. דהמפלת ט] יום ארבעים צריכה לישב ימי טומאה *טהור וצליר (מהכא) מיא בעלמא הוא: בבהמה בכמה. י] שהתה מקבלה זכר עד הטינוף דנימא ולד הוא ומיפטרא מן הבכורה: לאו היינו דזעירי. יא] דס״ל דהכי אמר דשלשים יום יב] *שהוה הולד להבראות וביום ל״א נימוק ויוצא (והכי קאמר זעירי אין טינוף מעכב בלידה יג] שאינה מתעברת ועד אחר פחות משלשים יום): לקבל איתמר. יד] (משהפילה את עובר ראשון) אינה מקבלת זכר עד שלשים יום, אבל בימי יצירת הולד לא איירי: מצינו לוקח מן העובד כוכבים. מה דינו כדתני מתניתין: אישתבוחי משתבח ליה. המוכר אומר קנה שכבר ביכרה טו] (ואין צריך עוד ליתן ולדה לכהן): ספק. והאי דלא אשבחה מוכר בהכי דסבר לשחיטה בעי לה: אם לא הודיעו. בארבעה פרקים בשנה מוכר שמכר פרה לשחוט ובו ביום מכר בנה לאחר לשחוט צריך להודיעו אמה מכרתי (ב) לשחוט ואם לא הודיעו הולך לוקח ושוחט לבן ואינו צריך לחזור ולשאל אם היום נשחטה האם: התם במוכר תלא טז] רחמנא. שצריך להודיעו כדאמרינן בשחיטת חולין (דף פג.) "יום אחד" יום המיוחד טעון כרוז דהיינו יום המיוחד ארבעה פרקים בשנה מיוחדין לכך יז] שטעון המוכר להכריז אמה מכרתי לשחוט: הכא בלוקח תליא מילתא. דכתיב (דברים טו) "בבקרך ובצאנך" דמי שהבהמה שלו, עליו להפריש בכורותיו: **מתני׳** הרי זו תקבר. החררה דאסורה בהנאה דשמא ולד זכר היה שנימוק וקדוש בבכורה ביציאתו יח]: **גמ׳** אינה מטמאה יט] במגע ובמשא. כנבילה השתא ס״ד משום דלא חיישינן שמא ולד כ] נימוק (ג) *) אמאי תקבר:

*) וקא פריך נ״ק

ומשני

*ויש כא] ממנו שילדו עכשיו פירוש שילדו למקוטעין ויש מהן שילדו לאחר זמן ואח״כ כב] אומרים כאן בבהמה טמאה כאן בבהמה טהורה כלומר לא פליגי ופריך הא כתיב *הידעת עת לדת יעלי סלע חולל אילות תשמור תספור ירחים תמלאנה וידעת עת לדתנה ופירוש תספור ירחים תמלאנה כג] דאינה יולדת למקוטעין ומשני היה טהורה כבהמה טמאה כלומר דאינה יולדת למקוטעין אבל בהמה טהורה יולדת למקוטעין ובשמעתין כד] פלוגתא בבהמה טהורה: **אף** מחוסר זמן קדוש לפני זמנו. והא דאמר בתמורה פרק אלו קדשים (דף יט:) הרי מחוסר זמן דלא חזי ואמר רבי שמעון קדוש היינו במעשר בהמה כדמוכח הכא דפליגי ר׳ שמעון ורבנן אבל בשאר קדשים מודה אפילו ר׳ שמעון: **שכן** גואל מום כו׳. הא דלא קאמר נמי ואין באים מחולה לארץ כשאר קדשים כה] משום דפלוגתא היא התם בגמרא תמורה (דף כא.): **אכילה**. פירש בקונט׳ שנאכלין במומן בלא פדיון וקשה הא כו] מכלל גואל הוא ונראה לפרש דמשונה אכילתה משאר פסולי המוקדשין דאין נשחטין באיטליז כז] ונמכרים באיטליז ונשקלים בליטרא ומדאורייתא הוא כדמשמע בפרק קמא דתמורה (ד׳ ח.) ובסוף חלק (סנהדרין ד׳ קיב:) גבי עיר הנדחת דממעט בכור ומעשר מדכתיב בהמה מי שנאכל בתורת בהמתך יצאו בכור ומעשר שאין נאכלין בתורת בהמתך דתנן כל פסולי המוקדשין נמכרין באיטליז חוץ מן הבכור ומעשר: **העברה** העברה כח] גמירי. ואף ע״ג דאיכא למילף נמי תחת תחת מקדשים א) כדאמר בפ״ק (לעיל ד׳ יב.) כט] בהמה שיש בה מקצת סימנין הכא לענין קידוש שייך למילף טפי מהעברה דמשמע כל אשר יעבור תחת השבט לשון קידוש ל]: **אשתבוחי** משתבח ליה. פירש בקונטרס שכבר ביכרה ולא תסתכן בלידה עוד אבל עובד כוכבים אי נמי א״ל הכי אין בדבריו אמת ויש ללמוד מפירושו דעובד כוכבים אפילו מסיח לפי תומו אינו נאמן להשביח מקחו לומר כן ועוד יש לפרש דאשתבוחי דהכא היינו שכבר נפטרה מן הבכורה לא]: **רבי** יוחנן אמר חולין ודאי. בהלכות גדולות פסק כר׳ יוחנן ובבילה (דף ד:) אמרי׳ רב ורבי יוחנן הלכה כרבי יוחנן ובפ׳ מי שהוציאוהו (עירובין ד׳ מז:) אמרינן שמואל ור׳ יוחנן הלכה כרבי יוחנן: **התם** במוכר תליא מילתא. שיודע המוכר בלוקח שקונה לשחוט ועובר לב] בלאו דולפני עור אם אינו מודיעו דלוקח לא איבעי ליה לאסוקיה לדעתיה שמכר אמה או בתה: **הכא** בלוקח תליא מילתא. שעליו לחקור בבהמתו אם היא חייבת בבכורה: **בהמה** גסה ששפעה חררת דם הרי זו תקבר. אע״פ דתנן בפרק בהמה המקשה (חולין דף עז.) המבכרת שהפילה שליא ישליכנה לכלבים כדמפרש התם משום לג] דנסמוך מיעוטא דכלמה למחצה דנקבות הכא שאני כדמפרש בגמרא כדי לפרסמה שנפטרה מן הבכורה ומה שאינו דוחק בגמרא לומר כן אלא משום דרבי חייא דקאמר וכי מאחר דאינה מטמאה לא במגע ולא במשא אמאי תקבר ומשני כדי לפרסמה כו׳ בלאו הכי לד] צריך היה טעם דפרסום אלא לה] אדאמר ר׳ חייא לא ניחא ליה כל כך שתקבר מטעם פרסום כיון דאפי׳ לו] יודע שילדה דבר הקדוש לא בעיא קבורה משום דבטלי:

א) כדאמרי׳ בפ״ק גבי בהמה נ״ק

רבי

יא מכן נ״ק

[אות לט]

יב א מיי׳ פ״ד מהל׳ בכורות הל״י טוש״ע יו״ד סי׳ שטו סעיף ז:

יג ב ג מיי׳ שם הל״ב:

יד ד מיי׳ שם הל״ט טוש״ע יו״ד סי׳ שטו סעיף ו:

טו ה מיי׳ פי״ב מהל׳ שחיטה הלכה יד טוש״ע יו״ד סי׳ טז סעי׳ ו:

טז ו מיי׳ פ״ד מהל׳ בכורות הלכה יב סמג עשין ריא טוש״ע יו״ד סי׳ שטו סעי׳ ז:

[ועי׳ תוס׳ תמורה יט: ד״ה אף וכו׳]

יז ז מיי׳ פ״א מהל׳ אבות הטומאה הל׳ טו:

הגהות הב״ח

(א) רש״י ד״ה שכן גואל וכו׳ אבל קדשים נפדין במומן בכור ומעשר קדשין במומן: (ב) ד״ה אם לא וכו׳ אמה מכרתי היום לשחוט: (ג) ד״ה אינה מטמאה וכו׳ נימוק ולהכי פריך אמאי תקבר:

שיטה מקובצת

א] להתעשר והרי הוא כבכור. עי׳ בתוס׳ זבחים דף קיד ע״ב: ב] שכן פשוט וזכר קדוש במתנות אלא ר״ש: ג] אמר רב כדאמרי רעוותא דצלתא עצר חיותא: ד] תקבר. עיין בתוס׳ לקמן דף לב ע״א: ה] כהונה דמעשר ושלמים: ו] דמעשר בהמת הוי: ז] עצר חיותא: ח] בעבועי דדמא פולטת: ט] דהמפלת לאחר ארבעים כו׳ טומאה וטהרה בציר מהכי: י] בבהמה כמה שהתה: יא] דזעירי דס״ד דהכי אות א׳ נמחק: יב] יום שהוה הולד: יג] בלידה אחרינא שאינה: יד] אתמר משהתחילה לטנף אינה כו׳ והשאר נמחק: טו] ביכרה ולא תסתכן בלידה עוד אבל עובד כוכבים א״נ אמר ליה הכי אין בדבריו כלום הס״ד ומה״ד בכור ספק ויאכלנו במומו דשמא בכרה והאי תיבות ואין צריך עוד ליתן ולדה לכהן ל״ש: טז] תלא מילתא שצריך: יז] לכך שטעון המוכר להכריז: יח] ביציאתו. ואי קשיא הא תנן סתמא המבכרת שהפילה שליא ישליכנה לכלבים ומשנת ראב״י קב ונקי תריץ הכי היינו טעמא כדי לפרסמה לכל אבל התם אין לפרסם דכ״ע ידעי דפטורה הואיל ושליא תפילה דשליא כולד לפטור דאין שליא בלא ולד וטעמא דמותרת בהנאה ולא בעי קבורה מפרש התם: יט] מטמאה הזורה במגע: כ] ולד היה שנימוק ופרכינן אמאי: כא] ויש מהן שילדו: כב] ואח״כ אומר שם כאן: כג] תמלאנה משמע דאינה: כד] ובשמעתין היא פלוגתא: כה] קדשים כדתניא בתמורה בפ׳ אלו קדשים משום: כו] הא בכלל גואל: כז] באיטליז ואין נמכרין באיטליז ואין נשקלין בליטרא: כח] העברה גמור: כט] בפ״ק גבי נדמה שיש: ל] קדוש דכל אשר יעבור והעברתו איירי בתפיסת קדושה. לשון הרא״ש ז״ל: לא] הבכורה אבל עובד כוכבים לא דאינו יודע מזה הדבר כלום. לשון הרא״ש ז״ל: לב] ושובר על לפני עור: לג] משום קושיא דנסמוך: לד] הכי נמי צריך היה לטעם: לה] אלא דאדאמר רבי חייא: לו] דאפילו ידוע שילדה:

אומר

רבינו גרשום

יום אם נכנס לדיר להתעשר מיפלגי. לתנא קמא אין נכנסין לר׳ שמעון נכנסות: והתניא. סיועא: מה בכור קדוש לפני זמנו. בשעת יציאתו מרחם: וקרב לאחר זמנו. לאחר ח׳ ימים: אף מחוסר זמן קדוש לפני זמנו. במעשר וקרב לאחר זמנו: לילף מקדשים. שאינן קדושין עד יום ח׳: שכן גואל מום תמורת אכילה. בכור ומעשר אין נגאלין דכתיב אך בכור שור לא תפדה. ובמעשר כתיב לא יגאל אבל קדשים נפדין. בכור ומעשר קדשי אפילו בעלי מומין דכתיב במעשר טוב ברע. ובכור שנולד בעל מום קדוש. קדשים אין דינן להתקדש אלא תמימים א) בכור ומעשר (ליכא) תמורה דבכור יליף העברה ממעשר ובמעשר כתיב לא ימיר ואין תמורתו קרבה. קדשים תמורתן קרבה: בכור ומעשר נאכלין לבעלים במומן בלא פריון וקדשים אין נאכלין אלא בפריון: שכן פשוט זכר קדוש במתנות. מעשר וקדשים אין נוהגין אלא בפשוט ונוהגין בזכרים ובנקבות. ומעשר וקדשים צריך להקדישן מה שאין כן בבכור. ומעשר וקדשים קלים אינה מתנה לכהן כו׳. [בכור] מתנה לכהן כדתניא בפ׳ [הזרוע (דף ק״ל) כ״ד] מתנות כהונה והני כי הני: אלא ר׳ שמעון העברה העברה גמר. מה בכור קדוש מחוסר זמן אף מעשר נמי: עצר חיותא כשחיה עוצרת רחמה ומוציאה טינוף: בעבועי דמא. שפולטת דם: להראותו לחכם. אי הוי טינוף גמור אי לא: בבהמה כמה. כלומר כשהפילה לידע אם נפטרה מבכורה: אין טינוף פחות מל׳ יום. ומשמע דהיינו יצירת הולד: ההיא זעירי לקבל איתמר. דמאחר שמתחלת לטנף אין מקבלת זכר עד ל׳ יום. ומיהא לא ידעינן בבהמה נעצרה ואית דאמר ההוא לקבל איתמר דקודם שמקבלת העיבור מטנפת ל׳ יום אבל יצירה לא ידענא. למ״ה: מצינו לוקח מעובד כוכבים. כבר פסק דין לוקח בהמה מעובד כוכבים: אשבוחי הוה מישתבח ליה. שהיה אומר לו הוי יודע שבת ולדות היא ועד כבר נפטרת מן הבכורה: בכור ספק. דסבר המוכר האי לוקח לשחיטה בעי ליה להכי לא משבח ליה בולדות ואיכא למיחש דילדה והוי בכור ספק: כיון דאיכא איסורא. אי אכיל ישראל לבכור: הוה מודע ליה. הוי יודע שעדיין לא ביכרה. כדתנן בד׳ פרקים בשנה המוכר בהמה לחברו צריך להודיעו אמה מכרתי לשחוט כו׳. אם לא הודיעו שוחט ואינו נמנע דאם איתא דמכר אמה אודועי הוה מודע ליה משום אסור אותו ואת בנו: לימא תיהוי תיובתא דרב ושמואל. דהכא שמעינן דודאי חולין: אמרי לך רב ושמואל לא דמי. התם. אמאי שוחט ואינו נמנע משום דבמוכר תליא מלתא להודיעו: הכא. בלוקח תליא מלתא למישיליה אי בכור אי לא וכיון דלא שיילה להכי ספק הוא: אמאי תקבר. מדאינה מטמאה אלמא דלא

חיישינן

א) דברי רבינו [illegible]

סס קריבין ואין תמורתן קריבה [illegible]

תמורה יט. לקמן נו. נב

מום דקדישין במומן נ״ק

[ברא״ש ליתא רב]

[נדה ל. ע״ש]

[לעיל כ.]

דמעשר נ״ק

חולין פג.

נדה כב.

[שם]

וטהרה וצליר נ״ק

[סוטה]

א״י סנג׳ ה: רב שהה י״ח
אנו רואה ללמוד מה הם

נושא
היכי דמי טינוף

נושא
יצירת הולד:
באדם
בבהמה

נושא
לוקח בהמה
מישראל מה
דינו לגבי בכורה

נושא
בהמה שלא
ביכרה שפלטה
חררת דם